

8 Sidor

- att läsa och skriva artiklar

Ämne: Svenska, SVA

År: 4-6, 7-9, Gym

Lektionstyp: Läsförståelse, eget arbete, Diskussion,
Lektionsgång: 8, men man kan välja enskilda delar

Inledning

Det här är en lektionsplanering för ca 8 lektioner med instruktioner och 4 övningar till 8 SIDOR.

Övningarna har gjorts i klass 4 och 5 med elever som läser svenska som andraspråk, men kan säkert med viss justering användas i högre årskurser.

Många av mina elever är ovana vid att läsa tidningar och förstår därför inte artikelns utformning, jag har därför valt att väva samman läsandet och skrivandet av artiklar. Jag har också valt att ständigt blanda berättande texter med artiklar för att levandegöra för eleverna att allt i en tidning faktiskt hänt någon.

Jenny Kimming

Lektion 1

Jag har laminerat ett antal artiklar ur dagspress, alla artiklar har rubrik, ingress, brödtext, bild och bildtext. Eleverna sitter i par med två laminerade artiklar var med uppgiften att ta reda på vad som ingår i en artikel. Vad är det som gör att texten de håller i handen är en artikel och inte en berättelse? Eleverna ska titta både på innehåll och utseende. Grupperna redovisar en sak var och dessa saker skrivs upp på tavlan.

8 SIDOR
LÄTTLÄSTA NYHETER
5 september 2018
Nummer 36

Socialdemokraterna ändrar sig om LSS
Inspirationen har spridit sig på lagen LSS, som ger stöd till personer med funktionsnedsättning. Nu lovar Socialdemokraterna i september att sätta omkring en miljard kronor på att LSS ska finansieras bättre.
Några dagar tidigare kom både Liberalerna och Centerpartiet med liknande förslag.

Museum brann ner
Det har brunnit i Brasiliens nationalmuseum i staden Rio de Janeiro. Hela museet förstördes. Omkring 20 miljoner föremål föll sönder. Det var historiska saker från hela världen.
- Det här är en sorglig dag för Brasilien, säger presidenten Michel Temer.

Journalister dömdes till fängelse
Två journalister i landet Myanmar har dömts till sju års fängelse. De undersökte ett mordmål på poliser och män från folkrörelsen Rohingya. Journalisterna jobbar för den internationella nyhetsbyrån Reuters.
Sveriges utrikesminister Margot Wallström är arg på militärerna som leder landet.
- De två journalisterna vill få fram sanningen. De borde släppas omedelbart, skriver hon på sajten Twitter.

Läs mer om Myanmar på sidan 4.

- Det är viktigt att rösta
På söndag ska Hamidullah Hamidi, Ola Alhaj och Shadi Juma Al-Jar rösta för första gången i Sverige.
- Partierna lovar så mycket, säger Ola Alhaj.
Många som är nya i Sverige läser bli att rösta. Trost att de har fått här i tre år och får rösta i valen till kommuner och landsting.
En anledning är att de har avlat ett stort informationsomvänt och valt och partierna.
- Vårt är avlat. Det finns så många olika politiska åsikter.
- Jag känner många som inte vet något om svenska partier. Därför vet de inte vad de ska rösta på, säger Hamidullah Hamidi från Afghanistan.
Sjätte ska han rösta. För honom och de flesta som är nya i landet är jobben den viktigaste frågan. Det är för avlat att hitta jobb.
Läs om valet på sidorna 2, 3 och 7.

Många kan inte läsa och skriva
Därför har FN en särskild dag för att minnas alla världens barn som inte kan läsa och skriva. Första året var det ungefär 700 miljoner vuxna som inte kunde det. De flesta är kvinnor. Det säger FNs utrikesminister, FN.
Dessutom är det 250 miljoner barn som inte lär sig att läsa och skriva eftersom de inte går i skolan.
Världen skulle bli mindre fattig om fler kunde läsa, säger FN. Det skulle också bli mer rättvist mellan kvinnor och män.
8 SIDOR 77

Flickor i en skola i landet Pakistan.

En ny bro över vägen E6 över en kungädd gös att djur kan ta sig säkert över vägen.

MTM:s skolwebb
mtm.se/skola

Ord och begrepp eleverna ska ha förstått vid lektionens slut:

- Rubrik artikelns största och feta ord som ska skapa intresse. Den ska vara sann och spännande.
- Ingress - (valfritt eftersom ingress inte finns med i 8 SIDOR) sammanfattande inledning på artikeln som ska fånga läsarens intresse.
- Brödtext artikeltexten som fick sitt namn eftersom de första journalisterna fick betalt per ord. Varje ord blev bildligt talat bröd.
- Bild bilden ska visa plats eller person
- Bildtext - kort text som berättar var bilden visar
- Journalist - person som arbetar med att skriva artiklar i en tidning

En artikel är som en glass – det är toppingen eller strösslet som är rubriken som ska få oss att vilja ha mer, läsa mer. Allt viktigt ska vara i början och sedan kan artikeln ha fördjupad information och detaljer i slutet som kan tas bort om man får ont om plats i tidningen.

Lektion 2 (eller läxa)

Övning 1 – Att förstå en tidning.

Välj en aktuell artikel med bild ut 8 SIDOR, kopiera och klistra in i rutan.

• Övningsblad 1

Lektion 3

Förklara skillnaden mellan en rubrik och en överskrift, förslagsvis genom exempel:

Överskrift - Skolsituationen i Bredbyskolan

Rubrik - Bredbyskolan är bäst i Sverige

En bra rubrik är kort, sann och spännande!

Välj en artikel med bild ur 8 SIDOR. Kopiera artikeln men ta bort rubriken och lämna en tom rad. Läs artikeln högt tillsammans med eleverna och låt dem sedan skriva en egen rubrik. Låt var och en av eleverna skriva sin rubrik på tavlan och diskutera sedan bra saker med deras rubriker. Avsluta med att visa den rubrik journalisten i 8 SIDOR valt.

Lektion 4 (eller läxa)

Välj en artikel med bild ur 8 SIDOR. Kopiera artikeln men ta bort bilden och lämna en stor ruta istället. Läs artikeln högt tillsammans med eleverna och låt dem sedan rita en egen bild, alternativt låt det bli en läxa där eleverna läser och ritar hemma.

Lektion 5

Låtsas att du är ett vittne till ett rån i centrum, låt eleverna ställa frågor till dig om vad, var, hur, när det hände, ge vittnesmål om vilka som var inblandade och hur gärningsmannen såg ut. Eleverna skriver sedan en egen artikel om händelsen. Den här uppgiften kan med fördel göras flera gånger, med olika karaktärer och händelser. Använd gärna kläder för att förstärka din karaktär!

Lektion 6 (eller läxa)

Övning 2 – Alis måndag

Övningen går ut på att eleverna ska omvandla berättelsen om Ali till en artikel där Ali är ett vittne. Diskutera vad som relevant i en artikel, är till exempel ostmackan relevant? Är tiden? Datumet? Platsen?

- Övningsblad 2

Lektion 7

Eleverna läser i 8 SIDOR och väljer ut en artikel de tycker är särskilt intressant. De återberättar nyheten på Övningsblad 3 – Veckans nyhet.

Det här är med fördel en återkommande uppgift.

- Övningsblad 3

Lektion 8 (eller läxa)

Prata om skillnaden mellan artikeln språk och berättelsens.

Gör övning 4 – Artikel eller berättelse?

- Övningsblad 4

Lektion 9

Välj en artikel ur 8 SIDOR och gör om den till en berättelse. Det här är en svår uppgift och man kan behöva hjälpa eleverna med att hitta artiklar med tydliga händelser.

Alla skrivna uppgifter samlas in efter lektionens slut. Jag läser igenom och väljer ut ett antal bra exempel på meningar, stycken etc. De bra exemplen skriver jag av och kopierar till OH. I klassen diskuterar vi vad som var bra med meningarna (innehåll, grammatik och kanske stavning). Se till att alla elever har med minst en mening på OH under terminens gång.

Många soldater byter jobb

■ **Flertalet rekryter vill arbeta som utbildade snarare än som soldater.**

Rekryter i lagar. Många rekryter vill arbeta som tekniker snarare än som soldater.

Flertalet rekryter vill arbeta som utbildade snarare än som soldater. De är det jagen som rekryter vill ha mest. Många har blivit rekryterade till tekniska jobb. Många rekryter vill arbeta som tekniker snarare än som soldater.

Många rekryter vill arbeta som utbildade snarare än som soldater. De är det jagen som rekryter vill ha mest. Många har blivit rekryterade till tekniska jobb. Många rekryter vill arbeta som tekniker snarare än som soldater.

Många rekryter vill arbeta som utbildade snarare än som soldater. De är det jagen som rekryter vill ha mest. Många har blivit rekryterade till tekniska jobb. Många rekryter vill arbeta som tekniker snarare än som soldater.

Många rekryter vill arbeta som utbildade snarare än som soldater. De är det jagen som rekryter vill ha mest. Många har blivit rekryterade till tekniska jobb. Många rekryter vill arbeta som tekniker snarare än som soldater.

Många rekryter vill arbeta som utbildade snarare än som soldater. De är det jagen som rekryter vill ha mest. Många har blivit rekryterade till tekniska jobb. Många rekryter vill arbeta som tekniker snarare än som soldater.

Många rekryter vill arbeta som utbildade snarare än som soldater. De är det jagen som rekryter vill ha mest. Många har blivit rekryterade till tekniska jobb. Många rekryter vill arbeta som tekniker snarare än som soldater.

Många rekryter vill arbeta som utbildade snarare än som soldater. De är det jagen som rekryter vill ha mest. Många har blivit rekryterade till tekniska jobb. Många rekryter vill arbeta som tekniker snarare än som soldater.

Rekryter som tekniker i det svenska försvarsväsendet. Bilderna är tagna av Sveriges Försvarsmuseum.

Många rekryter vill arbeta som utbildade snarare än som soldater. De är det jagen som rekryter vill ha mest. Många har blivit rekryterade till tekniska jobb. Många rekryter vill arbeta som tekniker snarare än som soldater.

Många rekryter vill arbeta som utbildade snarare än som soldater. De är det jagen som rekryter vill ha mest. Många har blivit rekryterade till tekniska jobb. Många rekryter vill arbeta som tekniker snarare än som soldater.

Många rekryter vill arbeta som utbildade snarare än som soldater. De är det jagen som rekryter vill ha mest. Många har blivit rekryterade till tekniska jobb. Många rekryter vill arbeta som tekniker snarare än som soldater.

Rekryter som tekniker i det svenska försvarsväsendet. Bilderna är tagna av Sveriges Försvarsmuseum.

ATT FÖRSTÅ EN TIDNING

Namn _____

Vad har hänt?

Varför är det så viktigt att det står i tidningen?

Vad visar bilden?

Vad gjorde du när det hände?

ALIS MÅNDAG

Namn _____

Det var en helt vanlig måndagsmorgon och Ali hade ätit ostmackan som han alltid åt till frukost. Lillasyster Sara smulade som vanligt över hela bordet och mamma skällde på henne. Precis klockan 8 gick Ali ut genom dörren med ryggsäcken på ryggen och jackan knäppt ända upp. I morgon var det december och det hade redan blivit så kallt att man behövde vantar och mössa. Ali hann höra porten smälla igen efter sig när han hörde nästa smäll. Det var ingen port, det lät mer och högre. Strax efteråt luktade det rök. Han vände ansiktet åt höger och såg Volvon, den som alltid stod parkerad på gatan, brinna. Precis bredvid låg en kvinna i fosterställning.

VECKANS NYHET

Namn _____

Datum _____

Det här har hänt

Så här tänkte eller kände jag när jag hörde nyheten

ARTIKEL ELLER BERÄTTELSE?

Namn _____

En av texterna är en artikel och en är en berättelse. Ringa in artikeln.

Två kvinnor, 21 och 23 år gamla, bröt sig under natten till söndagen in i lägenheter på Hällbybacken i Rinkeby. Enligt vittnen var kvinnorna maskerade. Polisen vill inte berätta hur långt man har kommit i utredningen men berättar att minst fem familjer är drabbade.

Pang! Hon rykte till av ljudet och satte sig upp i sängen. Det kändes kallt i rummet och hon förstod att kylan kom från det rasiga fönstret. Hon tittade snabbt på klockan och de röda siffrorna blinkade 03.10. En fot kom in genom fönstret och snart en hel människa. Hon kunde se på kroppsformen att det var en kvinna men var för rädd för att skrika eller röra sig. Plötsligt...

Använd de båda texterna och ta reda på svaren på frågorna

Vad har hänt? _____

Vilka är inblandade? _____

Var hände det? _____

När hände det? _____

Vad tror du händer sen?

